

Psicologia (20147)

- **Nom de l'assignatura:** Psicologia.
- **Curs Acadèmic:** 2011-2012 **Curs:** 3-4 **Trimestre:** Tercer
- **Titulació / Estudis:** Grau en Humanitats
- **Codi assignatura:** 11535/20147
- **Nombre de crèdits ECTS:** 5. **Hores dedicació estudiant:** 125
- **Llengua o llengües de docència:** Català
- **Professorat:** Dr. Pere Notó

1. Presentació de l'assignatura

L'assignatura té per objectiu proporcionar als alumnes una introducció a la Psicologia amb els coneixements bàsics dels elements i les qüestions fonamentals de la Psicologia General i la Psicologia Social. Es posa un èmfasi especial en els continguts i competències necessaris per als futurs graduats en Humanitats. Després d'una Introducció i una presentació de la Història de la Psicologia, les Escoles i les orientacions, les obres i els autors principals. Els temes del programa són cinc (5): La personalitat i els seus fonaments, la motivació i les tendències teòriques contemporànies, La psicoanàlisi i la seva relació amb les humanitats i la cultura: Teories i sistemes freudians i postfreudians, La Psicologia Social de la cognició i la interacció social, y finalment el grup i la seva dinàmica aplicada.

Les classes magistrals, on assisteix tot el grup classe, serveixen per a la introducció a les dues disciplines: Què són i per a què serveixen la Psicologia i la Psicologia Social a un Graduat en Humanitats. Els Seminaris, tenen per objectiu l'adquisició de coneixements i competències sobre: El Grup i la dinàmica del propi grup de seminari.

2. Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals del Grau	Competències específiques de l'assignatura
<i>Instrumentals</i> 1. L'entrevista. 2. Avaluació de la personalitat.	
<i>Interpersonals</i> 3. Adquisició d'habilitats en grup. 4. G4. Compromís ètic. 5. G5. Treball en grup.	1. E4. Introducció a la Psicologia. 2. E15. Aplicar tècniques de coneixement de les persones i del grup. 3. E19. Traslladar i aplicar els coneixements a la pràctica.
<i>Sistèmiques</i> 6. Lideratge. 7. G6. La Motivació. 8. G7. Capacitat per al treball autònom i iniciativa.	4. E22. Comprendre el caràcter dinàmic de les Humanitats.

3. Continguts

Tema 1. Introducció a la Psicologia i a la Psicologia Social. Introducció i una presentació de la Història de la Psicologia, les Escoles i les orientacions, les obres i els autors principals.

Tema 2. La Personalitat i els seus fonaments.

Tema 3. La Motivació i les tendències teòriques contemporànies .

Tema 4. La psicoanàlisi i la seva relació amb les humanitats i la cultura: Teories i sistemes freudians i postfreudians.

Tema 5. El grup i la dinàmica del grup de treball i d'estudi.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA.

Tema 1. INTRODUCCIÓ (2 classes Teoria de 2 h.

Introducció a la Psicologia i a la Psicologia Social. Definicions. Què són i per a què serveixen la Psicologia i la Psicologia Social a un Graduat en Humanitats. Introducció i una presentació de la Història de la Psicologia, les Escoles i les orientacions, les obres i els autors principals.

TEMA 2. La Personalitat (2 classes de Teoria de 2 h.)

1.1 Concepte i definició

1.2 Aproximacions teòriques.

1.3 La perspectiva evolutiva.

1.4 Avaluació de la personalitat.

TEMA 3. La motivació. (1 classe de Teoria de 2 h.)

3.1 Definició i concepte de motivació i emoció.

3.2 Teories de la motivació.

3.3 Teories de l'emoció.

TEMA 4. La psicoanàlisi i la seva relació amb les humanitats i la cultura: Teories i sistemes freudians i postfreudians . (1 classe de Teoria de 2 h.)

TEMA 5. El grup i la seva dinàmica. (2 classes de Teoria de 2 h.)

5.1 Definició i concepte.

5.2 Tipus i classes de grups.

5.3 Aportacions teòriques a l'estudi dels grups. Aplicacions pràctiques.

4. Avaluació

Assistència obligatòria a totes les classes i Seminaris.

1. Avaluació continuada:

- a. Treball a realitzar durant les setmanes que els alumnes no tenen Seminari 25% de la nota final. Els treballs tindran assignada una hora de Tutoria setmanal.
- b. Avaluació de la participació activa a les classes i als Seminaris. 25% de la nota final

2. Examen Final: 50% de la nota final. L'examen final és obligatori i cal aprovar-lo.

NOTA FINAL= 25 % DEL TREBALL + 25 % PARTICIPACIO ACTIVA A LES CLASSES I ALS SEMINARIS + 50% EXAMEN FINAL

Tots els factors de la nota final són indispensables, no s'obtindrà qualificació si en manca un. Cal aprovar cada factor.

5. Bibliografia i recursos didàctics

Coderch, J. & Notó, P. & Panyella, M. (2000) Pensamiento Postmoderno: teoría del caos, autoorganización, y Teoría Relacional del Psicoanálisis. INTERSUBJETIVO N°1, Vol 2, pgs. 55-84. QUIPU, Madrid.

Coderch, J (2010) La pràctica de la psicoterapia relacional. Àgora Relacional. Madrid.

Ibàñez, T. (et al). (2001). *Introducció a la Psicologia Social*. Barcelona. UOC.

Notó, P. & Panyella, M. & Recasens, JM (2010) FORMACIÓ PSICOSOCIAL EN DINÀMICA DE GRUPS. Anuari de Psicologia. Vol 13, 1-2. Societat Valenciana de Psicologia. València.

Notó, P.; Panyella, M.(1986). *Introducció a la Psicologia Social*. Barcelona. Edicions 62

Pinillos, J. L. (1975). *Principios de Psicología*- Madrid. Alianza Universidad.

Recasens, JM & Notó, P. (2011) Apuntes para la historia de la psicoterapia de grupo psicoanalítica en Catalunya desde la fundación de la primera sociedad psicoanalítica en la península Iberica. Nuestra visión a partir del propio trabajo con grupos en las organizaciones. Teoría y Práctica Grupoanalítica. Vol 1. N°1. Barcelona.

Rice, AK (1965) Aprendizaje del liderazgo. (*Learning for leadership: Interpersonal and intergroup relations*). Herder. Barcelona, 1985

Thomas, J. (1992-1994). La consultoria en els processos de les organitzacions. Teoria i casos pràctics. EUA. Barcelona, 1998

La Personalitat.

Pinillos, J. L. (1975). *Principios de Psicología*. Madrid. Alianza Universidad. Capítulo 8. La personalidad.

La Motivació.

Ballesteros, S. (2000): *Psicología General. Un enfoque cognitivo para el siglo XXI*. Madrid: Universitas.

Ballesteros, S. y García Rodríguez, B. (1997): *Procesos psicológicos básicos*. Madrid: Universitas.

Pinillos, J. L. (1975). *Principios de Psicología*. Madrid. Alianza Universidad. Capítulo 7. Motivación y emociones.

Petri, H. L. y Govern, J. M. (2006). *Motivación. Teoría, investigación y aplicaciones*. México: Thomson.

Palmero, F.; Fernández-Abascal, E. G.; Martínez, F. y Chóliz, M. (2002). *Psicología de la Motivación y la Emoción*. Madrid: McGraw Hill.

Panyella, M. (2007). *Motivació en el treball. Relació amb la Formació a l'empresa, Els sistemes de Compensació i l'Avaluació de l'Actuació*. Document publicat a l'Aula Global

Ibáñez, T. (et al). (2001). *Introducció a la Psicologia Social*. Barcelona.UOC. Capítol 4. "Naturalesa i organització de les actituds"

Peiró, J. M. (1992). *Psicología de la Organización*. Madrid. UNED. Vol 2. Tema XX. Satisfacción y moral laboral de los miembros de la organización.

Els grups i la Dinàmica de grup.

Ibáñez, T. (1996). *Dinàmica de grups*. Barcelona. UOC.

Avila, A.; Poch, J. (1994). *Manual de Psicoterapia*. Madrid. Siglo XXI. Capítulo. Notó.P.; Recasens,J.M. La psicoterapia de grupo.

Thomas, J. (1998). *La consultoria en els processos de les organitzacions. Teoria i casos pràctics*. Barcelona. E.U.B. Setena Lliçó: "L'Organització des de la perspectiva grupal" (Document publicat a l'Aula Global).

Lindesmith, A. R; Strauss, A.; Denzin, N. (2006). *Psicología Social*. CIS-SigloXXI. Madrid.

Bleger, J. (1964). *Temas de Psicología: entrevista y grupos*. Nueva Visión. Buenos Aires.

González, P. (ed.) (1997). *Psicología de los grupos*. Síntesis. Madrid.

Fernández Christlieb, P. (1994). *La psicología colectiva un fin de siglo más tarde*. Anthropos. Barcelona.

5.2. Bibliografia complementaria. Fonamentalment psicoanalítica.

Ávila-Espada, A. (Ed.) (1993). *Manual de Psicoterapia de Grupo Analítico-Vincular Vols. I y II*. Quipú Ediciones. Madrid.

Balint, M. (1968) *El médico, el paciente y la enfermedad*. Paidós. Buenos Aires, 1971.

BION, W. R. (1961). *Experiencies in groups*. Tavistock. Londres. (Existe traducción)

BION, W. R. (1970). *Atención e interpretación. El místico y el grupo*. Paidós. Barcelona. 1974.

- Bauman, Z. *Temps líquids*. Viena Edicions. Barcelona, 2002.
- Bauman, Z. *La posmodernidad y sus descontentos*. Akal Ed. Madrid, 2001.
- Bleger, J. (1964) *Temas de psicología: La entrevista y el grupo*. Nueva Visión. B.A. 1974.
- Cabré, V. & Betorz, C. (2010) *Màster en psicopatologia clínica*. FVB. Barcelona, 2010.
- Calvo, F. (1985) *Que es ser Emigrante*. La Gaya Ciencia. Barcelona.
- CAMPO, A.J. (1993). *Teoría, clínica y terapia psicoanalítica*. Paidós. Barcelona.
- CASTELL, E. (2010). "Consultoria i aprenentatge en les organitzacions". *Revista Catalana de Psicoanàlisi*. Vol.XXVII,1:91-110
- CODERCH, J; NOTÓ, P; PANYELLA, M. (2000) "Pensamiento Postmoderno: Teoría del Caos, Autoorganización y Teoría Relacional del Psicoanálisis". *Intersubjetivo* Vol.2,1:55-84
- CODERCH, J. (2001). *La relación paciente terapeuta*. FVB. Paidós. Barcelona
- COROMINAS, J. et al. (1996). *Psicoterapia de grupo de niños*. Paidós. Barcelona
- Duch, Ll. (1999) *Simbolisme i salut. Antropologia de la vida quotidiana*. P. A. de Montserrat.
- Eliot, T.S. *Quatre quartets*. El Cercle de Viena. Barcelona, 2010.
- ESTEVE, J.O. (1984). "*Psicoanàlisi i psicoteràpia psicoanalítica*". *Revista Catalana de Psicoanàlisi*. Vol I,1: 147-159
- Esteve, J.O. & Folch, P. & Isern, L. (2001) *Entre l'excés i la col·lusió. Homenatge a Donald Meltzer*. Barcelona. 2001.
- Ávila-Espada, A. (Ed.) (1993). *Manual de Psicoterapia de Grupo Analítico-Vincular Vols. I y II*. Quipú Ediciones. Madrid.
- Balint, M. (1968) *El médico, el paciente y la enfermedad*. Paidós. Buenos Aires, 1971.
- BION, W. R. (1961). *Experiencies in groups*. Tavistock. Londres. (Existe traducción)
- BION, W. R. (1970). *Atención e interpretación. El místico y el grupo*. Paidós. Barcelona. 1974.
- Bauman, Z. *Temps líquids*. Viena Edicions. Barcelona, 2002.
- Bauman, Z. *La posmodernidad y sus descontentos*. Akal Ed. Madrid, 2001.
- Bleger, J. (1964) *Temas de psicología: La entrevista y el grupo*. Nueva Visión. B.A. 1974.

- Cabré, V. & Betorz, C. (2010) *Màster en psicopatologia clínica*. FVB. Barcelona, 2010.
- Calvo, F. (1985) *Que es ser Emigrante*. La Gaya Ciencia. Barcelona.
- CAMPO, A.J. (1993). *Teoría, clínica y terapia psicoanalítica*. Paidós. Barcelona.
- CASTELL, E. (2010). "Consultoria i aprenentatge en les organitzacions". *Revista Catalana de Psicoanàlisi*. Vol.XXVII,1:91-110
- CODERCH, J; NOTÓ, P; PANYELLA, M. (2000) "Pensamiento Postmoderno: Teoría del Caos, Autoorganización y Teoría Relacional del Psicoanálisis". *Intersubjetivo* Vol.2,1:55-84
- CODERCH, J. (2001). *La relación paciente terapeuta*. FVB. Paidós. Barcelona
- COROMINAS, J. et al. (1996). *Psicoterapia de grupo de niños*. Paidós. Barcelona
- Duch, Ll. (1999) *Simbolisme i salut. Antropologia de la vida quotidiana*. P. A. de Montserrat.
- Eliot, T.S. *Quatre quartets*. El Cercle de Viena. Barcelona, 2010.
- ESTEVE, J.O. (1984). "*Psicoanàlisi i psicoteràpia psicoanalítica*". *Revista Catalana de Psicoanàlisi*. Vol I,1: 147-159
- Esteve, J.O. & Folch, P. & Isern, L. (2001) *Entre l'excés i la col·lusió. Homenatge a Donald Meltzer*. Barcelona. 2001.
- Folch, P. & Esteve, J.O. (1992) *Multiplicité de la Psyché dans les groupes*. Revue de psychotérapie psychanalytique de groupe. Nº18.
- Folch, P. (1996) *Ment múltiple, tècnica psicoanalítica i psicoteràpia de grup*. Revista de psicoteràpia de grup. Núm. 1. Any 1996.
- Folch, P. (2006) *Aspectes psicòtics i neuròtics del grup terapèutic: tolerància o conflicte*. Revista Catalana de Psicoanàlisi. Vol XXIII\1-2,2006.
- Foulkes, S.H. *Psicoterapia Grupo-Analítica. Método y principios*. Gedisa. Barcelona. 1981.
- Foulkes, S.H. & cols. *Manual de psicoterapia de grupo*. FCE. México. 1963.
- Frankl, V.E., *Logoterapia y Análisis Existencial*. Herder. Barcelona.
- Freud, A. Dann, S. "An experiment in group upbringing" *Psychoanal. Study Child*, 6pgs127-168.
- Freud, S.(1921)*Psicología de las masas y análisis del yo*. En O.C. Biblioteca Nueva. Madrid.1973.
- Grinberg et al. (1991) *Nueva introducción a las ideas de Bion*. Tecnipublicaciones SA. Madrid.

- Grotjahn, M., *El arte y la técnica de la terapia grupal analítica*. Paidós. Buenos Aires. 1979.
- Guillem, P., Loren, J.A. (1985) *Del diván al círculo*. Tecnipublicaciones, S.A. Madrid. 1985
- Guimón, J. (1988) *Indicaciones de la psicoterapia analítica de grupo*. Rev. Informaciones psiquiátricas. Num. 113. Año 1988.
- GUIMÓN, J. (2003). *Manual de terapias de grupo. Tipos, modelos y programas*. Biblioteca Nueva. Madrid.
- Hernández, V. (2008). *Las Psicosis*. FVB. Paidós. Barcelona.
- IBAÑEZ, T. (Cord) (2003). *Introducció a la psicologia Social*. Ed. UOC. Hay versión española.
- IBAÑEZ, T. (Cord) (1998). *Dinàmica de grups*. Ed. UOC 2002. Existe versión española.
- Jung, C.G. *Simbología del espíritu*. Estudios sobre fenomenología psíquica, México – Buenos Aires, Fondo de Cultura Económica, 1962.
- Kaplan, H.I., Sadock, B.J. *Terapia de grupo*. Editorial Médica Panamericana. Madrid. 1996.
- Kernberg O.F. *Ideología, conflicto y liderazgo en grupos y organizaciones*. Paidós. Barcelona, 1999.
- Klein, M. *Obras Completas*. Paidós. Buenos Aires. 1979.
- Laín Entralgo (1960) *La curación por la palabra en la Antigüedad clásica*. Madrid. *Revista de Occidente*, 1960.
- Laing, R.D. *Esquizofrenia y presión social*. Cuadernos ínfimos. 28. Tusquets Editor. Barcelona, 1972.
- Laing, R.D., Esterson, A., *Cordura locura y familia*. Fondo de cultura económica. México 1967.
- Levy–Strauss, C. (1967) *Antropología estructural*. México -Madrid, Siglo XXI, 1990.
- LEWIN, K. (1947) Frontiers in Group Dynamics. *Human Relations*, 1: 5-41
- Lillo, J.L. (1991) *Aproximación psicodinámica a la problemática del alcohol*. Rev. Informaciones psiquiátricas. Nº 124. Año 1991.
- id. *Experiencias de asamblea en una UTH*. I.P. Nº 96, Año 1984
- id. *La experiencia de la piel en la clínica psiquiátrica*. I.P. Nº 125. Año 1991.
- id. *Apuntes para una reflexión ética de la terapéutica electroconvulsiva*. I.P. Nº.139. Año 1995.

- Mead, G.H. (1934) *Espíritu, persona y sociedad*. Paidós. Barcelona, 1993.
- Meltzer, D. & Harris, M. *El paper educatiu de la família*. Espaxs. Barcelona, 1989.
- Nietzsche, F. *El nacimiento de la tragedia*. Alianza Editorial. Barcelona, 2003.
- NOTÓ, P. (1986). "L'anàlisi de grup des de la perspectiva psicoanalítica" a Notó, P; Panyella, M. *Introducció a la Psicologia Social*. Ed. 62. Barcelona.
- NOTÓ, P. (2005). "Freud, la Kábala y el pensamiento judío contemporáneo". *Revista de Psicoterapia* 62, 129-144
- NOTÓ, P; PANYELLA, M. (1997). "Algunos aspectos psicológicos fundamentales del liderazgo frente al cambio". *Perspectivas de Gestión*.
- Notó, P. & Recasens, J.M. (1994) "*Psicoterapia psicoanalítica de grupo*" En Ávila, A.; Poch, J. Manual de psicoterapia. Siglo XXI. Madrid
- Notó, P. & Panyella, M. & Recasens, JM. (2011) *FORMACIÓ PSICOSOCIAL EN DINÀMICA DE GRUPS*. Programa de postgrau. Web del idEC. Universitat Pompeu Fabra. Barcelona.
- Notó, P. & Panyella, M. & Recasens, JM. (2010) *Formació Psicosocial en Dinàmica de Grups. El DFS un programa continuat des de fa més de 15 anys*. Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia.
- Palet, J. (1989) *La ment envers l'horitzó 1. El repte grupal i altres aventures*. La Llar del Llibre. Barcelona, 1989.
- Palet, J. (2002) *La ment envers l'horitzó 2*. La Llar del Llibre. Barcelona, 2002.
- Pichón-Riviere, E. *Del Psicoanálisis a la Psicología Social*. 3 vol. Nueva Visión. B.A. 1985
- RECASENS, J.M. (1992). "La perspectiva grupal en atención primaria en salud mental" a Tizón, J. *Atención primaria en salud mental y salud mental en atención Primaria*. Doyma. Barcelona.
- Rice, A.K. *Aprendizaje del liderazgo: Relaciones interpersonales e intergrupales*. Herder. Barcelona 1985
- Schindler, W. *La terapia de grupo analítica según el modelo familiar*. I.S.B.N. Madrid, 1985.
- Sunyer, M. (2008) *Psicoterapia de Grupo Grupoanalítica*. Biblioteca Nueva. Madrid.
- Thomas, J. (1992-1994). *La consultoría en els processos de les organitzacions. Teoria i casos pràctics*. EUA. Barcelona, 1998.
- Tizón, J.L. (1991) *El Equipo Psicosocial dentro de la Atención Primaria de Salud: Presentación de una Experiencia Piloto*. Rev. Asoc. Esp. Neuropsiquiatría Vol. XI nº37

Tosquelles, F. (1966) *Pedagogie et Psychoterapie Institutionelle*. Rev. de Psychoterapie Institutionelle, nº 2/3

Watzlawick, P. (1979) *¿Es real la realidad?*

Watzlawick, P. (1981) *Teoría y pragmática de la comunicación humana*.

Watzlawick, P. & Nardone, G. (1990) *El arte del cambio*.

Winnicott, D. (1971) *Realidad y juego*. Gedisa. Barcelona, 1979

Yalom, I., Vinogradof, S. *Guía breve de la psicoterapia de grupo*. Paidós. Barcelona, 1989.

Yalom, I. *Psicoterapia existencial y terapia de grupo*. Paidós. Barcelona, 2000.

Yalom, I. *El día que Nietzsche lloró*. Narrativa

Yalom I. *Un año con Shopenhauer*. EMCÉ. Buenos Aires, 2004.

5.3. Recursos didàctics

Hi ha un Dossier Teòric de Psicologia i uns Esquemes de Teoria que podeu consultar a l'Aula Global. També es publiquen altres documents d'interès.

6. Metodologia

Presencial. Dins de l'Aula:

1. Clases magistral.
2. Seminaris. Dinàmica de grup.

Fora de l'Aula:

3. **Dirigit.** Tutories presencials. Individuals i en grup.
4. **Autònom.** Treballs en grup.
5. **Autònom.** Treball individual i estudi personal.

7. Programació d'activitats

	Activitat a l'aula agrupament / tipus d'activitat	Activitat fora de l'aula agrupament / tipus

		d'activitat (*)
Setmana 1	Sessió 1. Classe Magistral. Teoria 2h. (Tots) Sessió 2. Classe Magistral. Teoria 2 h. (Tots)	
Setmana 2	Sessió 3. Classe Magistral. Teoria 2h.(Tots) Sessió 4. Classe Magistral. Teoria 2h. (Tots)	
Setmana 3	Sessió 5. Classe Magistral .Teoria 2 h.(Tots) Seminari 1. Subgrup A. 2h.	
Setmana 4	Sessió 6. Classe Magistral. Teoria 2h.(Tots) Seminari 2. Subgrup A. 2 h.	
Setmana 5	Sessió 7. Classe Magistral. Teoria 2h.(Tots) Seminari 3. Subgrup A. 2 h. Seminari 4. Subgrup A. 2h.	
Setmana 6	Sessió 8. Classe Magistral. Teoria 2h.(Tots) Seminari 1. Subgrup B. 2 h. Seminari 2. Subgrup B. 2 h.	
Setmana 7	Sessió 9. Classe Magistral. Teoria 1h.(Tots) Seminari 3. Subgrup B. 2h. Seminari 4. Subgrup B. 2h.	
Setmana 8	Sessió 10. Classe Magistral. Teoria 1h.(Tots) Seminari 1. Subgrup C. 2h. Seminari 2. Subgrup C .2h.	
Setmana 9	Sessió 11. Classe Magistral. Teoria 1h.(Tots) Seminari 3. Subgrup C.2h. Seminari 4. Subgrup C.2h.	
Setmana 10	Sessió 12. Classe Magistral de Cloenda 1h.(Tots)	

(*)